

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo in Kongresnega trga št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Dreyfus obsojen.

Stotnik Alfred Dreyfus je bil v soboto popoldne pred vojnim sodiščem obsojen na desetletno ječo. S tem se je završila drama, ki je nečuvno razburjala zadnja leta vso Francosko, ki je pritisnila pečat vsem ondnotnim političnim dogodkom ter je dovedla tretjo republiko skoraj na rob propada. Cela vrsta ministrstev je postala žrtev Dreyfusove afere in neštivilo je bilo bitk, ki so se izvojevale radi njega v parlamentu. Še nikdar ni imela usoda enega samega človeka tolikih posledic kakor usoda Dreyfusa, ki je bil obsojen l. 1894 radi izdajstva državnih vojnih tajnostij na deportacijo na Vražji otok, kjer je prebil med najstrašnejšimi telesnimi ali še mnogo groznejšimi duševnimi mukami celih pet let. Še nikdar pa ni nobena slična afera s toliko silo razsvetlila državnih razmer kakor afera Dreyfusova. Ko so se oglasili lani senator Scheurer-Kestner, pisatelj Emil Zola in podpolkovnik Picquart ter zahtevali revizijo Dreyfusove obsodbe, češ, da se je tekom let nabralo premnogo dokazov o Dreyfusovi nedolžnosti, tedaj se je dvignil na Francoskem vihar, kakoršnega se ni nadejal nihče. Sovražnikom domovine in francoske armade je bil proglašen vsakdo, ki si je drznil izreči sum, da se je vojno sodišče, ki je obsodilo Dreyfusa na najhujšo kazen, morda vendarle zmotilo. Kot izdajalec in najhujši škodljivci Francije so bili preganjani Dreyfusovi zagovorniki, Zola je bil obsojen v ječo, Picquarta pa so imeli zaprtega pol leta ter so ga izpodili iz vojaške službe.

Kamen, katerega so spustili Dreyfusovi zagovorniki, pa se ni dal več ustaviti, in po težkih bojih, ki so zahtevali največje samozatajevanje in jekleno energijo, so izvojevali Dreyfusovi zagovorniki končno vendarle revizijo njegove obsodbe. Klerikalni monarhisti in nacionalisti so takrat prorokovali, da se vzdigne vsa Francija, ako stopi Dreyfusova noga na domača tla. To prorokovanje pa ni bilo vredno piškavega oreha. Le nekaj neznatnih de-

monstracij so uprizorili antidreyfusardi, sicer pa je bilo na Francoskem mirno. Sum, ki je zatlel spočetka v srcih samo nekaterih mož, je namreč objel z neznanosko silo že tudi druge in prešel je končno celo na vladno samo. Po resnici in jasnosti je zahrepenel na Francoskem vsak resničen patriot, po resnici, ki naj vlije olja na grozeče valove, ki so bile ob stebre države, hoteči jo porušiti.

In v Rennesu se je začela vršiti nova obravnava pred novim vojnim sodiščem. Svet pa je strmél. 34 dni so prihajali razni, jako zgovorni priče, a dokazov o Dreyfusovi krivdi ni prinesel niti eden. Vsi ti s svetinjami in kolajnami dekorirani generali, vseh teh šest bivših vojnih ministrov, vsi sloviti izvedenci v pisavi in vsi ostali moški in nemoški priče niso mogli navesti prav nikakega dokaza, ki bi bil z neovržno jasnostjo prepričal svet, da je bil Dreyfus res izdajalec za državo prevažnih in v roki sosedov nevarnih tajnosti. Sama domnevanja, gole slutnje, puhla osebná mnenja, babje opravljanje... to so bili dokazi, na podlagi katerih so bili l. 1894 obsodili Dreyfusa, in na podlagi katerih naj bi novo sodišče znova zakopalo Dreyfusa živega v grob na Vražjem otoku. Nečuvna lahkomišljenost in neodpustna površnost, hkratu pa vsled nehumannega antisemitizma potencirana sovražnost sodnikov napram rodom židovskemu stotniku Dreyfusu so rodili njegovo obsodbo. Predsednik prvega vojnega sodišča je priznal kot priča v Rennesu sam, da vseh dokumentov glede Dreyfusa niti čital ni, češ, da se mu ni ljubilo, ker je bil truden ter se mu je z obsodbo mudilo! — Tako frivolni so bili prvi Dreyfusovi sodniki.

Tako zverinsko neusmiljeni pa so bili bivši Dreyfusovi sodniki tudi pred drugim vojnim sodiščem, ko so nastopali kot priče. Generali Mercier, Gonse, Billot, Maurel, Roget in drugi so pred sodiščem očitno krivo pričali; opetovano so jim zabrusili razni drugi priče v obraz, da nesramno lažejo, da so sami fabricirali

listine, na podlagi katerih so potem obsodili Dreyfusa ter da so razne izjave Dreyfusa in njegovih zagovornikov z največjo hudobnostjo premenili in ponaredili.

Pričevanja teh generalov so neovržen dokaz, da je francoska generaliteta nezaslišano korumpirana, ter da čaka Francijo v slučaju, da se vrne kako leto 1871., nova strašna katastrofa. Veliko število francoskih bivših vojnih ministrov in sedanjih poveljnikov raznih polkov se je izkazalo v Rennesu naravnost bojazljivo, besedolomno, sleparsko, lažljivo, skrajno lahkomišljeno, a hkratu brutalno teroristično in krivično do najvišje mere.

Preteško stališče so imeli torej Dreyfus, njegova zagovornika in pričevalci Dreyfusove nedolžnosti. Minolo sredo so smatrali celo Dreyfusovi zagovorniki bitko skoraj za izgubljeno; malone brezupno pa je postalo Dreyfusovo stališče, ko je bil zaslišan prisvojeni klativitez Hudeček-Cernuči, ki je v tajni seji naravnost imenoval neke diplomate, ki so mu baje povedali, da so imeli z Dreyfusom zveze. Zaman se je trudil Labori, da bi bila zaslišana kot priči tudi bivša vojaška atašéja, sedaj nemški polkovnik Schwarzkoppen in sedanji italijanski polkovnik Panizzardi. Sodišče je te dve priči odklonilo, dasi bi bilo njuno pričevanje na razpolago. V zadnjem trenutku še je berolinski „Reichsanzeiger“ znova potrdil izjavo državnega tajnika Bülowa in kancelarja Hohenlohea, da ni imel noben nemški diplomat niti posredno niti neposredno zveze z Dreyfusom. Tudi Panizzardi je izjavil v oficioznem italijanskem listu, da je občeval le z Esterhazyjem, ne pa z Dreyfusom, katerega niti ne pozna; Esterhazy sam pa je znova potrdil, da je res on pisal bordereau, ne pa Dreyfus.

Tak je bil položaj Dreyfusov v petek. Tedaj je imel besedo odvetnik Demange, ki je bil Dreyfusov zagovornik že leta 1894. In v svojem mirnem, stvarnem in lojalnem plaidoyerju je konstatoval, da niso donesle vse priče prav nobenega neovrznega dokaza o obtoženčevi krivdi, nego da so zapustile vse njihove izjave v srcih sodnikov

le rahel sum, ki pa nikakor ne more zadoščati, da bi mogli sodniki spoznati Dreyfusa krivim najpodlejšega zločina, veleizdaje, prodajanja domovine...

Ob 1/25. uri popoldne pa je izreklo vojno sodišče vendarle, da je Dreyfus kriv: da je bil leta 1894. s tujo velevladjo ali njenim agentom v zvezi, ter da je prodajal akte, ki bi bili mogli v slučaju vojne donesti Franciji poraz. Sodišče pa je priznalo olehčalne okoliščine in obsodilo Dreyfusa samo na desetletno navadno ječo.

Ta obsodba vzbuja po vsem svetu največje strmenje. Pičlo odmerjena kazen desetletne ječe, ki ni s prejšnjo kaznijo dosmrtno deportacije v prav nikakem razmerju, je dokaz, da so si pomagali Dreyfusovi sodniki s kompromisom, ki naj bi zadovoljil i tožitelje generale i zagovornike Dreyfusa. Vojno sodišče je očitvidno prepričano, da je Dreyfus nekriv, toda vdati se je moralo silnemu pritisku generalov, ki bi postali sicer nemožni, in pouličnemu terorizmu klerikalnih monarhistov in nacionalistov, ki so se že pripravljali na velike izgrede in demonstracije kazen, na katero je bil obsojen Dreyfus, dokazuje le, da morejo doseči francoski generali prav vse, da je njim dovoljeno pred sodiščem krivo pričati in če treba pokopati v dosmrtno ječo tudi nedolžnega človeka. Moč francoskih generalov je največja, pred njo se trese vlada in pred njo se klanja celo justica. Kompromisna obsodba naj bi bila le pesek v oči inozemstva, ki pa se ne da preslepiti, da so sodili sodniki v Rennesu tako kakor so jim veleli razni bivši vojni ministri.

Obsodba Dreyfusa se roga in bije naravnost v obraz jasnim določilom francoskega vojaškega zakonika. Dotični člen določa namreč za izdajalca vojaških tajnostij brezpogojno in brez vsakih olajšav najvišjo kazen: smrt oziroma deportacijo.

Ako je torej Dreyfus res kriv veleizdaje in prodaje domovine, potem bi bil moral biti obsojen zopet na deportacijo. Toda sodišče mu je priznalo le deset let, češ, da je upvaževalo olajšalne okolnosti, katerih pa ni niti omenilo ali vsaj približno

LISTEK.

Spomini s Triglava.

(Piše Josip Ciril.)

Gospod urednik, sedaj je čas hribolastva, sedaj, ko je minila najhujša vročina. Zato sem bil te dni tudi jaz na Triglavu in vrnivši se, naj podam tu nekaj slik in razodenem nekaj izmed nebroja vtiskov in mislij, ki so me navdajale na tej krasni, nepozabni poti.

Kot, Kredarica, Triglav, Velepolje, Bohinj — ah! koliko sto in sto vtisov in spominov se vrsti pred mojo dušo! Zdi se mi, kakor da mi je srce premajhno, pre-slabo, da ni moglo sprejeti toliko vtisov, kakor da je bilo vso to zanje preveč.

Velikanska je moč prirode, te večne uganke, s katero deluje na onega, ki ima kaj čuta za lepo, ki ima kaj smisla za bajne krasote prirode, ki je vsa velikanska, dovršena, lepa, harmonična celota... Da, povsod je priroda lepa, povsod kaže ono svojo velikansko privlačno silo na človeka, ki je sam najjemenitnejši del večno lepe prirode. Lepa je zelena dolina, lepa je obala morja, lepo je morje samo, lepa pa je tudi puščava in tudi pusto barje ima svojo lepoto, — tudi ono ima v sebi ono neizrecno,

a s temvečjo močjo delujočo silo, s katero deluje priroda vedno in povsod na čustva čutečega človeka...

Vendar pa se pojavlja malokje t a mogočna sila veličastne prirode s tako elementarnostjo kot v okrilju skalovitih, snežnih gorá, v divjih dolinah, ob razritih bregovih hudournikov, na zračnih vrhuncih, ki daleč na okolu vladajo nad sneženimi polji in blestečimi ledeniki... Zato pa hrepeni duh človeški po vedrih višavah, zato silijo ljudje na visoke gore in v njihove tihe doline, da si napajajo tam dušo in srce...

Menda ga ni Slovenca, kateremu bi se ne bila porodila kdaj v srcu želja, priti na vrh Triglava ter zreti s „snežnikov kranjskih siv'ga poglavarja“ vso slovensko zemljo in še daleč čez njene meje.

Strah pred nevarnostjo in težavnostjo pota bila je včasih jedina ovira, ki je odvrčala ljudi, napotiti se na vrh Triglava. Zategadelj je število hribolazcev na Triglav primeroma silno malo. Temu pa je pred vsem kriva nezadostna reklama, katere ne manjka samo našemu Triglavu, ampak vsaki slovenski stvari sploh.

Reklama je pri nas Slovencih pač nekaj, česar ne znamo prav ceniti. V tem ko so se znali naši sosedje, kar se tiče reklame za svoje dežele, organizovati ter dosegli s tem velikanske vspehe, večje nego so sami

pričakovali, gledamo Slovenci mirno, kdaj začno vreti tujci k nam kar sami od sebe. Niti primerjati se ne morejo sosedje dežele z našo malo slovensko domovino, katero je rekel bi, božja roka obsula z biseri prirode in naravnimi čudesi. Vendar pa privró vsako leto trume tujcev v druge dežele gledat „čuda“, o katerih so brali toliko, toliko plakatov na vseh oglih in postajah, razne brošure in cele knjige, videli v njih toliko slik in fotografij. A pri nas? Kako malo dospé vsako leto k nam tujcev! Silno mnogo se je storilo v triglavskem gorovju za olajšavo potovanja od planinskega društva, a kaj pomaga vse to, če ljudje zato premale vedó, in če se še vedno dobi takih, ki bi radi šli na Triglav, pa menijo z bog vé kakimi nevarnostmi in težavami je zve zana pot na Triglav, ki je zdaj pristopen vsakemu količkaj utrjenemu pešcu.

Če pa taki ljudje beró potem še kako pretirano poročilce v časopisu, da se je v bližini kake gore kdo po svoji neumnosti ali pa vsled redkega, nenavadnega naključja ponesrečil, potem pa še celo z njimi ni več govoriti o kakem izletu na Triglav. Vsled takih poročil, ki pa niso vestna, dobiva turistovski šport še več sovražnikov.

Ravno tako se je pred par leti zgodilo nekaj nesreč v triglavskem gorovju, ki pa so večinoma nastale vsled nepravilnosti in

nenavadnega naključja in na takih krajih, ki niso sicer prav nič nevarni.

Vendar pa to jako škoduje napredku hribolastva na tako goro; še več pa mu škodujejo oni hribolazci, katerim se sicer ni nobena nesreča zgodila na potu, ki pa trobijo v svet in svojim znancem, ki so pri nas vsled nedostatne reklame vsaj večinoma navezani na taka privatna poročila, koliko „korajže“ je bilo treba, koliko nevarnosti in težav so prebili ter sploh slikajo pot tako strašno in grozno, da se poslušalcem lasje ježe — to pa seveda samo zato, ker mislijo s tem obdati sebe z večjim sijajem junaštva; pri tem pa odvrčajo druge od izrednega užitka, ki si ga lahko privoščijo s te „strašne“ gore...

V kotu, ki ga tvorita dolina Save Dolinke in dolina Save Bohinjske-Savice „hčere kraljeve“, vzdigujejo se mogočni vrhovi triglavskega gorovja in v njih sredi „snežnikov kranjskih sivi poglavar“, ponosno zroč na svoje veličastne vazale in v globoke romantične, deloma v zelenje odete doline, ki se vlečejo v osrčje triglavskega pogorja.

Tri vzporedne doline se vlečejo od strani savske doline, od Mojstrane skozi zeleno triglavsko predgorje naravnost na Triglav: Vrata, skozi katera šumi srednja pená Bistrica, Kot in Krma.

(Konec prih.)

označilo. Olajšalnih okolnosti pa pri veleizdaji niti ne more biti, saj je tu vprašanje jasno: ali je izdal ali ne? — Ako je izdal, kakor trdi vojno sodišče, potem bi ga morali obsoditi na v zakoniku določeno kazen. Očividno je torej omenjena kompromisna kazen le gola komedija, ki naj opere pred zunanjim svetom prvo vojno sodišče in različne nepoštenne generale. Ta komedija izpodnaša pa še zadnji stebriček, na katerem je slonelo doslej spoštovanje Evrope pred francosko vojaško justico.

Dreyfus je obsojen na desetletno navadno ječo. Pet let je prebil že v samotnem zaporu na Vražjem otoku, kar se računski dvakratno, torej kot deset let. Bržčas se torej završi ta tragična komedija s tem, da vračunijo obsojencu prestano kazen ter ga izpusté 15. oktobra t. l. S tem je končana ta razburljiva aféra, ki se je ustavila še v zadnjem hipu tam, kjer je začelnjala postajati že revolucionarna. Dreyfus je obsojen, a njegova obsodba je zajedno njegova oprostitev in dokaz, da so imeli prav oni, ki so trdili, da so francoski generali zelo slabi sodniki...

Naš list je ubiral v tej aféri vedno srednj pot. Nikdar se nismo potezali za Dreyfusa z drugačnega stališča, kakor s stališča senatorja Trarieuxa, bivšega justičnega ministra, ki je zahteval ves čas le to, da se naj resnično in pravično dokaže krivda ali nedolžnost obsojenca, da pa gola sumničnjava ne zadoščajo, da se pokoplje človek — ki je slučajno žid — živ v grob. ... To naše stališče nam je narekala ljubezen do resnice, narekalo nam je naše liberalstvo, ki je vsakomur jednako pravično, bodisi kristijan ali žid.

V Ljubljani, 11. septembra.

Parlamentarna komisija desnice.

„Gazeta Narodowa“ javlja, da se skliče bržčas že v kratkem parlamentarna komisija desnice. Predsednik komisije vitez Jaworski se mudi že nekaj časa, da — če bodo to zahtevale razmere — skliče zastopnike vseh strank, ki so združene na desnici, na skupno konferenco. Trditve nekaterih listov, da se vrši vsa sedanja politična akcija za hrptom parlamentarne večine, je neresnična. Isti poljski list se izreka proti kakim novi večini brez Čehov ter pozivlja poljske poslance, naj delujejo na spravo. Poljaki so proti absolutizmu in za ustavo.

Preki sod v Belemgradu.

V petek se je začela obravnava proti osebam, ki so tožene, da so krive napada na Milana, zarotništva in veleizdajstva. Obtožena je pripeljala pred preki sod šestorica orožnikov. Predsednik Lazar Popović je konstatiral, da so razen Kneževića tudi Tajšič, Upošević in Angjelić obtoženi radi veleizdaje. Bivši minister Pasić, ki je tudi med obtoženci, je hotel govoriti, a predsednik mu ni dovolil. Državni pravdnik Vasa Simić je prečital obtožnico. Konstatiral je, da je Knežević priznal svoj čin ter povedal, da so ga podkupili zarotniki. Naloga njegova je bila umoriti Milana, vsled česar bi nastala revolucija, ki bi prisilila kralja Aleksandra, da zapusti Srbijo ter se umakne s prestola Karagorgjeviću. Knežević je imenoval kot neposredne provzročitelje atentata polkovnika Nikolića, obč. uradnika v Belemgradu Kovačevića in tovarnarja Dimića, nadalje neko neznan osebno, ki je bila menda agent Karagorgjevića in rumunskega železniškega uradnika Uroševića. Razen teh je imenoval Knežević tudi bivšega okr. prefekta Živka Angjelića, ki mu je napravil potni list za inozemstvo ter mu dal pismo na zarotnika Uroševića. Kneževića so poslali v Bukarešt, kjer se je domenil z neznanim agentom in Uroševićem. Med zarotniki so bili tudi taki pristaši radikalne stranke, ki so bili že l. 1883. radi vstaje in l. 1894 radi veleizdaje obsojeni. Ti so v glavnem glasilu radikalne stranke „Odjeku“, v raznih srbskih listih na Juž. Ogrskem in Hrvatskem ter v mnogih brošurah napadali kralja Aleksandra in sedanjo postavno dinastijo. V seji 28. maja 1899. odbora radikalne stranke, katere so se vdeležili Pasić, Stanojević, Živković, Protić, Dr. Vnić, Jovanović, Nikolić, Marković in Miletić, je bilo sklenjeno, z oklicem pozvati narod, naj ne plačuje več davkov. Isto idejo je pozneje širila brošura „Revolucija v Srbiji“, kjer se hujska narod proti dinastiji Obrenovićev. Torej so pisatelji te bro-

šure isti radikalci, ki so sklenili omenjeni uporni oklic. V drugih brošurah so slikali radikalci Aleksandra kot nevarno bolnega ter so pripisovali Milanu namen, posaditi na srbski prestol svojega nezakonskega sina. Več radikalnih ministrov je bilo v zvezi s tujimi vladami in ministri, ki naj bi prišli Srbom proti dinastiji na pomoč. Obtožnica imenuje imenoma bivšega ministra dr. Milovanovića, ki je imel zveze s francoskimi ministri, Simića in Pasića. Pasić je 23. junija t. l. — torej na predvečer atentata — nekemu rekel, da se bliža prevažen dogodek in da je vse pripravljeno. Polkovnika Nikolića pa je imenoval Knežević sozarotnika tudi vpričo. Tako obtožnica. — Obravnava se je začela s smrtjo Angjelića, bivšega okr. prefekta, katerega so našli v ječi obešenega. Govori se, da so ga zadržali stražniki ali pa so ga obesili orožniki. Prav tako se je zgodilo napadalkama Milana, polkovnikovi vdovi Heleni Marković, kateri so tudi zadržali v ječi, a trdili, da sta se obesili sami. Smrt Angjelića razburja Srbe in budi tudi v dosedanjih Milanovih prijateljih grozne sume. — Ko je bil Knežević prvi dan zaslišan, je izjavil, da ga ni podkupil nihče ter da je samovoljno napadel Milana. Za njim je bil zaslišan polkovnik Nikolić, ki je izjavil, da je docela nedolžen in da pozna Kneževića le kot slugo vojaškega kopališča. Naslednjega dne pa je Knežević znova izjavil, da je bil najet ter, da so ga podkupili Nikolić, Kovačević in Dimić. Knežević izjavlja torej vsak hip drugače, in očividno je, da je velik lopov, ki je zmožen vsega.

Vojna s Transvaalom.

Boerci in Angleži se pripravljajo torej na boj in čete se že zbirajo. Ako se v zadnjem hipu ne pripeti kaj nepričakovanega, začno pokati puške že te dni. Angleži so s svojo nenasitnostjo užalili Boerce tako, da so pripravljani ti rajše umreti za svojo domovino, za katero so prelivali že na številnih bojiščih svojo junaško kri, kakor udati se Angležem ter jim izročiti gospodstvo nad svojo zlato državico. Gotovo je, da bodo imeli Boerci prav teško stališče proti Angležem, in možno je, da bodo premagani. Vzlic temu pa bodo simpatije kulturnega sveta na njihovi strani in vele-vlasti ne dopuste, da jih Angleži zaslužijo popolnoma.

Slovensko gledališče v Ljubljani.

Gledališka sezona 1899/1900 otvori se dne 21. septembra. Intendanca slovenskega gledališča prijavlja nam za bodočo sezono svoj program za dramatične in operne predstave v sledečem razglasu:

A. Program za dramatične predstave:

iz domače literature so pripravljene za uprizoritev, oziroma se pripravljajo in se v sezoni predstavljati nameravajo izvirne slovenske novitete: Josip Stritarjeva igra v 5 dejanjih „Logarjevi“; Anton Medvedova gluma v 3 dejanjih „Sestanek“; Ivan Cankarjeva drama v 3 dejanjih „Jakob Ruda“; in „Sosedje“, igra v 3 dejanjih s predigro, spisal * * *. — Imenovane igre uprizore se še v prvi polovici sezone. Intedanci objubljeni pa sta za sezono še dve nadaljni, izvirni slovenski drami: Dr. Zbatičkova igra v 5 dejanjih „Zatiranci in zatiralci“; E. Ganglova drama v 4 dejanjih „Brez ljubezni“; in prireja se za oder tudi Jurčičev „Deseti brat“.

Nadalje se iz domače literature na novo uprizore izvirne slovenske igre starejšega repertoarja A. Medvedova žalogra v 5 dejanjih „Za pravdo in srce“ (predelano); E. Ganglova drama „Sin“ (predelano); Jurčič-Krsnik-Govekarjeva narodna igra „Rokovnjači“ in M. Ogrinčeva igra „V Ljubljano jo dajmo“.

Iz drugih literatur so se za slovenski oder priredile in se prvokrat uprizore: Šamberkova veseloigra „Vodnikova cesta“ (iz češkega); Mjasnickega veseloigra „Zajec“ (iz ruskega); A. Čehova drama „Utva“ (iz ruskega); Baluckega veseloigra „Klub samcev“ (iz poljskega); in Vrchlickega veseloigra „Noč na Karlštajnu“.

Uprizore se nadalje: Gogoljev „Revizor“; „Vaški podobar“, narodna

igra s petjem, spisal Ganghofer; Anzengruberjev igrokaz „Četrta božja zapoved“; Raimundovi igri: „Kmet milionar“ in „Triglavski kralj in ljudomrznik“; Nestroyeve glume: „Raztrganec“, „Talisman“ in „Prejšnje razmere“; po Evgen Labichovi francoski veseloigri lokalizovano „Popotovanje gospoda Fajdige“; Fuldova veseloigra „Sama med seboj“. — Izmej klasičnih iger: Shakespeare-jev „Hamlet“; in Grillparzerjeva „Prababica“; iz modernega repertoarja Ibse-novi igri: „Sovražnik svojega ljudstva“, in „Strahovi“; Hauptmanova tatinska komedija „Bobrov kožuh“; Langmannov „Jernej Turazer“; velika čarobna igra s petjem „Sedem gavranov“ spisal Pohl; in slednjič za našo mladino Melitzev „Kralj Bobek“.

B. Program za operne predstave:

Za uprizoritev pripravljajo in izvajati nameravajo se sledeče opere: „Cavalleria rusticana“, melodram v 1 dejanji, zložil P. Mascagni; „Glumači“ (Pagliacci), drama v 2 dej., zložil R. Leoncavallo; „Čarostrelec“, romantična opera v 3 dejanjih, zložil K. M. Weber; „Prodana nevesta“, komična opera v 3 dejanjih, zložil B. Smetana; „Dalibor“, opera v 3 dejanjih, zložil B. Smetana; „Netopir“, komična opera v 3 dejanjih, zložil J. Strauss; „Faust“, opera v 5 dejanjih, zložil Ch. Gounod; „Carmen“, opera v 4 dejanjih, zložil G. Bizet; „Janko in Metka“, v 3 podobah, zložil E. Humperdinck; „Večni mornar“, (der fliegende Holländer), romantična opera v 3 dejanjih, zložil R. Wagner; „Zrinjski“, hrvaška narodna opera, zložil Iv. pl. Zajc; „Ksenija“, opera v 1 dejanji, zložil Viktor Parma; „Stara pesem“, dramatična romanca, zložil Vikt. Parma; „Pikova dama“ (Pique Dame), opera v 3 dejanjih in 7 podobah, zložil Peter Iljić Čajkowskij; „Smiljana“, opera v 4 dejanjih, zložil F. S. Vilhar; „Don Juan“ opera v 2 dejanjih, zložil W. A. Mozart; „Lohengrin“, romantična opera v 3 dejanjih, zložil R. Wagner.

Intendanca pogaja se nadalje za pridobitev sledečih oper: „Psoglavci“, zložil Kovačovic; „Strašni dvor“, zložil Moniuszko; in „Onegin“, zložil Peter Iljić Čajkowskij.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 11. septembra.

— Zaveza slovenskih učiteljskih društev v Gorici. Okrajno glavarstvo goriško je brez razloga prepovedalo Zavezino zborovanje, ter sploh vsako ž njim napovedano slavnost. Prav kakor da je hotelo oficialno opozoriti goriško poulično irredento, da Slovenci na goriških tleh ne smejo prirejati svojih zborovanj. Kaj tacega še nismo doživeli, ker v ti prepovedi se kaže izvenredna birokratska nerodnost, ki dostikrat provzroči krizo, v koji se poprej nikomur niti sanjalo ni. Kdo to glavarstvo vodi, nam ni znano, ali Thunovemu ministrstvu priporočamo, da si tega moža dobro ogleda, ker je s svojo nespretnostjo v istini sposoben, da prenese celjsko razburjenost na goriški tlak! Laškimi goriškimi pouličnjakom treba je le namigniti, pa se spuste z verige. Zategadelj je prepoved goriškega okrajnega glavarstva, o koji smo prepričani, da jo je rodila gola nerodnost, vsega obžalovanja vredna, in ta v prvi vrsti ravno radi tega, ker si goriški mob tudi proti volji in namenu glavarstva brez dvojbe v svoj spomin zapiše, ter izvede ž nje pri drugih prilikah posledice, ki na dlani leže, tako da jih niti najzadnji laški fakin prezreti ne more. Gospod Schwarz v Trstu je prepoved zborovanja na brzovavno pritožbo sicer skrčil, dovolil je zborovanje, prepovedal pa je koncert in banket! S kakih razlogov, ne vemo, stvar pa ostane jedna in ista. Laška Gorica je sedaj izvedela, da c. kr. oblastnije nimajo rade, če se vrše v Gorici zborovanja slovenskih društev. Sadovi te birokratske modrosti ne izostanejo! Pač res, ministrstvo Thunovo ima veliko nasprotnikov, ali največji nasprotnik mu je nesposobnost uradnikov, ki se navadno družijo s silno breztačnostjo, koje bi niti v Bosni prenašati ne hoteli! O ti stvari hočemo še pisati, kadar nam bodo znani

razlogi, s kojimi je tržaško namestništvo utemeljevalo svojo prepoved. Za danes še kratko pripomnjo! Zaveza vložila je svojo prošnjo, da naj se ji zborovanje oblastveno dovoli, že prejšnjo nedeljo pri goriškem okrajnem glavarstvu. To glavarstvo izdalo je svojo prepoved brez vsake utemeljitve. Za to svojo težavno rešitev potrebovalo je skoraj cel teden, tako da je sklicateljem zborovanja došla prepoved šele zadnjo soboto opoldne, ko so se učitelji že v celih tolpah nahajali na poti v Gorico. Vsled rešitve v zadnjem trenutku bi se bilo lahko pripetilo, da bi bilo prišlo učitelstvo v Gorico samo v ta namen, da bi bilo ondi izvedelo o prepovedi c. kr. okrajnega glavarstva v Gorici. Še celo pod Thun-Kaizlovem rahlem vladanjem se predrzemo, proti tako malomarnemu uradovanju z vso odločnostjo protestovati!

— Grafenauer pozivlja v ljublanskem svojem glasilu našega koroškega dopisnika, da naj mu naznani — prej kot ne s privatno pošto — svoje ime. Mej vrstami tega poziva kaže se prav kalna, Grafenauerja vredna denuncijacija, koja naj bi se v Celovcu unela, in prej kot ne komu kaj kruha snedla. Vsak po svoje! Mi pa bi vendar temu političnemu klobasarju in cerkovniškemu mehotalču, temu Grafenauerju svetovali, da naj svoje nespameti ne nosi na javne trge, da naj se briga za svoje piščalke, ne pa za narodno-napredno stranko na Kranjskem, katera že zdavno ve, da je Grafenauer v našem javnem življenju smešna prikazen — in družega čisto nič!

— Volitve v pridobninske komisije.

Zaradi pogovora o volitvah v pridobninske komisije se vsi pridobninski zavezanci I. in II. razreda vabijo, da bi v četrtek, dne 14. septembra t. l. ob 10. uri popoldne, pridobninski zavezanci III. razreda v priredbenem okraju mesto Ljubljana pa tudi v četrtek ob 4. uri popoldne prišli v dvorano „Mestnega doma“ (cesar Jožefov trg). V Ljubljani, dne 10. septembra 1899. Predsedstvo trgovske in obrtniške zbornice.

— Sankcioniran deželni zakon.

Z najvišjim odlokom z dne 1. septembra t. l. je sankcioniran v kranjskem deželnem zboru sklenjeni zakonski načrt, tikajoč se delitve občine Turjak v samostojni občini Turjak in Rob.

— Iz Celja. Pri dogodkih, ki se v

Celju dogajajo, mora človek začeti dvomiti, smo li še v Avstriji in veljajo li avstrijski zakoni tudi za naše nemške uradnike ali ne. O kazenskih preiskavah, katere so se proti nekaterim odličnim celjskim Slovencem uvedle, ste že poročali. Naj zdaj še povem, sledeče značilno dejstvo: „Südmärkine“ ljudske veselice v mestnem parku udeležili so se tudi različni uradniki tukašnjega okrožnega sodišča in državnega pravdnštva. V parku uprizarjale so se velike pangermanske, protiaustrijske demonstracije „Wacht am Rhein“ se je opetovano igrala in pela, in vedno se je vse občinstvo odkrilo. Odkrivali so se tudi gori imenovani uradniki ter pozdravljali imenovano pesem s „Heil“-klici. Takšni so naši uradniki! Zares izvrstno!

— Od mrtvih vstal.

Dne 9. avgusta t. l. od celjskega župana in drugih gospodov kot mrtvev proglašeni Polanec že hodi po Celju.

— Odlikovan.

Mizarški pomočnik Jos. Zupan z Ljubljane, kateri je letošnji drugi mojsterski tečaj za stavbne mizarje v tehnološkem obrtnem muzeju na Dunaju obiskal, je po priznanji učiteljev in strokovnega komiteja za spločna njegova tam izvršeno dovršena dela in po odredbi visokega c. kr. trgovskega ministrstva, dobil diplomo in premijo 20 kron v zlatu.

— Slika iz Vipave.

Znani klerikalni agitator Pavel Lavrenčič, je v svoji klerikalni pijanosti dne 8. t. m., ko je bilo na tisoče tujcev v Vipavi, s svojim kolesom divjal po trgu, šestokrat s kolesa padel ter tudi 70letnega starčka Martina Blagojna tako nesrečno povozil, da so režeza brezvestnega odnesli. Našim klerikalcem prav močno greben rase! No, pa mi se tolažimo, da bodo prav kmalo padli s svojega kolesa, da jih gospod Erjavce nikdar več z zemlje dvigniti ne bode mogel.

— Osnovno in obenem I. občno

zborovanje „Zaveze kmetijskih in gospodarskih zadrug za Spodnje

Štajersko" bo dne 21. septembra 1899. l. v gostilni g. Fr. Robleka v Žalci. Začetek ob 9. uri dopoldne. Vspored: 1. Pozdrav in govor o namenu in potrebi „Zaveze“; 2. odobrenje zaveznih pravil; 3. pristop udov; 4. volitev načelnštva; 5. volitev nadzornštva; 6. sestava poslovnega reda; 7. pogovor o napravi skladišč, učnih zavodov, o nabavi kredita, o zavarovalnicah; 8. predlogi in nasveti.

— **Odličen gost.** Ruski pisatelj knez Dmitrij Golicyn, ki je delaven pod psevdonomom Muravljn, je posetil naše uredništvo danes popoldne. Knez si hoče ogledati slovenske kraje ter ostane do jutri popoldne v Ljubljani.

— **Himen.** Poročil se je danes gospod Anton Fabijan, c. kr. davkarski pristav v Ilirski Bistrici z gospodično Zofijo Valenčič. Čestitamo!

— **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Tekom meseca avgusta pričeli so v Ljubljani izvrševati obrt in sicer: Franc Kaudela, Tržaška cesta št. 16, obrt stavbenih in tesarskih mojstrov; Josip Debevc, Marije Terezije cesta št. 16, zlatarski in srebrarski obrt; Marija Zupin, baraka poleg protestantske cerkve, malo trgovino z mešanim blagom; Franc Ferkula, Poljanska cesta št. 31, brivski in frizerski obrt; Franc Stampfl, Gledališka stolba št. 3, agenturo in komisijsko trgovino s specerijskim blagom; Ivan Grajzar, Dunajska cesta št. 26, gostilničarski in krčmarski obrt; Ivan Pust, Konjušne ulice št. 9, ključarki obrt; Ivan Pavle, Vegove ulice št. 10, pečarski obrt; Ana Steiskal, Mestni trg, branjevski obrt; Adolf Waizen, Poljanska cesta št. 60, komisijsko trgovino z žitom in žganjem; Terezija Medič, Linhartove ulice št. 4, malo trgo vino z žganimi opojnimi pijačami; Helena Prezelj, Stari trg št. 34, branjarjo; Štefan Farič, Karlovska cesta št. 8, tlakarski obrt; Marko Hladnik, baraka poleg protestantske cerkve, malo trgovino z mešanim blagom; Oton Hartmann, Poljanska cesta št. 66, prekajevalski obrt; Marjana Moškat, Gosposke ulice št. 5, trgovino z živili in krojnim blagom; Josip Maček, sv. Petra cesta št. 9, trgovino z jermenarskim, sedlarskim in torbarskim blagom. — Odglasili, oziroma faktično opustili pa so obrt: Ivan Prezel, Stari trg št. 34, prodajo moke; Ivan Gajeta, Valvazorjev trg št. 5, pekarski obrt; Marko Hladnik, baraka poleg protestantske cerkve, malo trgovino z mešanim blagom; Ignacij Kvas, Mestni trg št. 20, čevljarji obrt; Katarina Taškar, Kopitarjeve ulice št. 4, prodajo loncev; Ivan Pavle Vegove, ulice št. 10, pečarski obrt; Anton Cizej, Vodmat št. 53, pekarski obrt; Josip Miletič, Trubarjeve ulice št. 2, brivski in frizerski obrt; Josip Koretič, Mestni trg, trgovino s kuretino. — Kot poslovodja stavbinskega obrta kranjske stavbinske družbe zglašen je Robert Smielovski, kot namestnica gostilničarskega in krčmarskega obrta Adolfa Perlesa pa Marija Erbežnik. V zakup sta vzela: Peter Stipic, Pred igriščem št. 1, gostilničarski in krčmarski obrt Rajka Dežmana; Franc Pelicon, Krojaške ulice št. 8, gostilničarski in krčmarski obrt I. ljubljanskega uradniškega konzumnega društva. Marije Vrtnikove trgovino z deželnimi produkti in kostmi v Predlinih ulicah št. 2 vzela je v zakup Viktorija Panholzer.

— **Strela vdarila** je včeraj popoldne med nevihto v šupo Jurija Jankoviča v Mestnem logu. Šupa, katera je bila napolnjena s krmom, je pogorela do tal. Na gorišče je prišla požarna bramba z Viča pod poveljstvom svojega stotnika Jenkota. Tudi ljubljanski gasilci so prišli tje. Pri gašenju se je ponesrečil ljubljanski gasilec Matej Tomšič, kateri je zagnal sekuro v tram, da bi ga z isto vun potegnil, a sekira je odletela njemu v nogo.

— **Požari.** V Zgornjih Domžalah je začelo sinoči ob 11. uri goret pri gospodu Polžu. Zgorelo je neko skladišče, kjer je bilo precej krme in slame. — Dne 4. t. m. je gorelo v Stari Oslici ter je uničil požar hišo in gospodarska poslopja France Erženove. Zgorelo je tudi petero živine in troje ovac. Škode je za 1400 gld., zavarovana pa je bila pogorelka le za 400 gld. Zažgala je menda neka pastarica. — Dne 7. t. m. dopoldne je zgorela v Suhadolu šupa in streha kajžarja Janeza Podlipnika. Škode je za 500 gld., zavarovan je bil le za 180 gld. Zažgala je menda šestletna Pod-

lipnikova hčerka, ker se je igrala z vžigalicami, katere pa je dobila pri sosedu. — Dne 6. t. m. je gorelo v Plešah (občina Žužemperk). Zgorela je s slamo krita hiša in hlev posestnika Mihe Breznika. Zažgal je njegov 5 letni sin z vžigalicami. Škode je za 200 gld.; pogorelec ni bil zavarovan.

— **Zadnji semenj.** 9. septembra je bilo na semenj prignane živine: 387 glav konj in volov, 138 krav, 55 telet, skupaj 580 glav. Kupčija je bila splošno srednja, zunanega kupca ni bilo, samo kar so domačini med saboj barantali. Da ni bilo kupčije in da je bilo tako malo živine, bo največ krivda, ker je danes, to je 11. t. m., veliki, to je letni semenj.

— **Jablanin cvet.** Iz Medvod nam je poslal prijatelj jablanin cvet, katerega je utrgal 10. t. m. na vrtu gospoda Frana Jarca v Medvodah na Gorenjskem. Dotično drevo je imelo več cvetov, katere pa so ljudje potrgali; nahaja pa se še jeden, že popolnoma odcvetel cvet, na katerem so se že sadovi prikazali.

— **Nevaren tat ušel.** Andrej Kralj iz Senadola v sežanskem okraju, ki je na glasu, da je nevaren vlomitelj, je ušel iz bolnice usmiljenih bratov v Gorici. Ušel je v sami srajci, ki je zaznamovana s črkami „K Z“. Bolan je na očesih. Isti je 1.68 m visok, močan, ima plave brke in govori slovenski in italijanski. Na životu ima vte-tovirane črke A. K.

— **Obesil se je 7. t. m. zvečer** v Gorjah na kozolcu kovača Ulčarja neznan človek, pri katerem se je našla beležnica z imenom Franca Ozbiča. — Istega dne so našli 20letnega Jos. Kronarja iz Polhovice (okraj Novomesto) v bližnjem gozdu mrtvega. Vrvice, s katero se je obesil, se je utrgala in truplo je padlo na tla. Vzrok obema samomoroma je neznan.

* **Škandali v Hebu.** Predrznе demonstracije Šöhnererjancev v Hebu so povzročile mej tamošnjim ljudstvom veliko reakcijo. Četrtek se je zbralo več sto ljudi pred uredništvom „Egerer Nachrichten“ ter so demonstrirali s Fej!-klici na poslanca Ira ter Hoferja. Prišlo je do pretepa mej nemškimi nacionalci ter socialnimi demokrati, pri katerem je bil ranjen z nožem nemški nacionalce Frank. Zatem se je ljudstvo razkropilo, a kmalu potem zopet zbralo pred hišo načelnika veteranskega društva Kammererja, kojemu je isto prirejalo ovacije ter vpilo neprenehoma „Hoch“! in se končno razšlo. Posl. Ira bi v neki gostilni kmalu linčali, ako bi se ne bil precej odstranil.

* **Ruski koledar.** Da bi se na Ruskem sprejel gregorianski koledar, pričela je med drugimi projekti predlog tudi kneginja Barclay de Tolly Weimaru v „Petěrburgskemu Listoku“. Po tem predlogu naj bi trajal 1. januarij 1. 1900 od 12. ure ponoči do 12. ure opoldne; 2. januarij od 12. ure opoldne do 12. ure ponoči i. t. d. šestkrat, vsled česar bode v teku 6 dni imela Rusija koledar, tako kakor ga ima vsa druga Evropa.

* **Roman iz življenja.** Nedavno so pokopali v Gradcu nekega mesarja Felderja. Ljudje so trdili, da je umrl radi žalosti, ker je imela njegova žena ljubavno razmerje z nekim mesarskim pomočnikom. Zategadelj so nekatere razjarjene ženske ob grobu mesarja Felderja napadle vdovo ter jo med silovitim kričanjem in psovanjem hotele preteptati. Policija je vdovo rešila v voz, s katerim se je odpeljala v največjem diru konj. Vdova Felderjova je šla nato v Wies, kjer se je nazivala zopet z dekliskim imenom Grasmuck. Te dni pa se je vrnila v Gradec, da vzame seboj svojo hčerko. Vdovin bivši ljubimec, mesarski pomočnik Terasmini, je zvedel, da je prišla vdova v Gradec ter jo je poiskal. Vprašal jo je, ali ga misli vzeti za moža ali ne, vdova pa mu je odgovorila: Ne. Nato je ustrelil Terasmini štirikrat nanjo ter jo vselej zadel. Ko je pritekla hčerka, je ustrelil še nanjo ter jo tudi zadel. Nato je zbežal k nekemu prijatelju ter se ustrelil v sence. Vdova in hči sta jako nevarno ranjeni ter sta obe v bolnišnici, pomočnik pa je umrl.

* **Krvava drama v sandžaku.** Kakor posnemamo iz „Bosn. Post“, se je izvršila pred kratkim v Novem Varoši strašna krvna dogodba, pri kateri je postal žrtva v Plevljah stanujoči vodja ces. otomanske tabačne režije, Nikolaj Boga, ki je bil na in-

špekoijskem potovanju. Ko je zapustil svoje stanovanje, da bi si zvečer ogledal mestce, planili so nanj nepoznani ljudje, kateri so ga gotovo čakali ter so ga začeli s palicami tepsti prav po živinsko, dokler ni mudir padel na tla ves onemogel; napadalcu so nato zbežali. Ko je prišla pomoč, je bil Boga že mrtev. Nikolaj Boga je bil rojen v Macedoniji, rodom Grk, ter služil že čez 20 let v otomanski službi, nazadnje pa kot mudir v sandžaku Novi Bazar z uradnim sedežem v Pljevljah. Njegovo energično postopanje proti tihotapcem s tobakom je bilo menda vzrok umora. Splošno se sodi, da so bili napadalcu tihotapci, ki so se maščevali nad vestnim uradnikom, ki pa je bil v Plevljah pri vseh rodbinah jako priljubljena oseba.

* **Ljubezen in vešala.** Porotno sodišče v češki Lipi je obsodilo tovarnega delavca Frana Hegenbarta na vešala, ker je ustrelil svojo šestnajstletno ljubico Francico Michl in sicer z neno privolitvijo, ker niso njeni stariši privolili, da se poročita. Z drugim strelom se je hotel na vešala obsojeni še samega usmrtiti, a revolver se ni sprožil.

Književnost.

— „**Popotnik**“ prinaša v št. 17. naslednjo vsebino: I. O edinstvenosti pri pouku in vzgoji. (M. Heric.) (I) — II. Seveda „bralec“ in še marsikaj. (Fran Ilešič.) (Ta temeljita in velezanimiva razprava, ki se ozira na vse izjave za „bravca“ in „bralca“ in dr., izide v posebni brošuri, na katero opozarjamo že danes.) (Konec.) — III. O narodnem gospodarstvu. (Vek. Kukovec.) (V.) — IV. Slovtvo. — V. Društveni vestnik. — VI. Dopisi in razne vesti. — VII. Natečaji in inserati.

— „**Slovenka**“: Glasilo slovenskega ženstva. Vsebinska 18. zvezka: Bogomila: Srčni glasi — pesem. — E. K.: Kako so bele rože vzcvetele. — E. Gangl: Noči — pesem. — J. Potapenko: Brez boja. — Ivan Hoič: Rusija. — Bogomila: Lahko noč — pesem. — Bogomila: Dve roži — pesem. — Književnost in umetnost. — Razno. — Doma.

— **Nove tamburaške partiture** so izšle v založbi A. Gutschy-a, Sisek: V zbirki koračnic in plesov „Veseli tamburaši“. Broj 52. I. Ivanoviči: „Suspinal (Seufzer). Valček v 4 figurah (16 strani) = 1 gld. 20 kr. — Br. 53. Th. Koschat: „Na Vrbskem jezeru“. Valček v 5 figurah (20 strani). = 1 gld. 50 kr. — Op. 25., zvezek II Album koračnic i plesov (16 str.) za brač-solo = 60 kr., zvezek I. i II. (32 str.) = 1 gld. — Album 7 najlepših izbranih hrv. i slov. popevk za citre, zvezek I. (8 str.) = 50 kr. Ceniki tambur in popis partitur (preko 120 del) za stari in novi sestav gratis in franko.

— **Jerkičeve razglednice.** Iz odlikovanega fotografskega atelijeja g. A. Jerkiča v Gorici smo dobili celo zbirko krasnih samoslovenskih razglednic, ki delajo svojemu avtorju največjo čast. Vse razglednice so namreč izvršene jasno in okusno ter kažejo najlepše kraje prelepe goriške dežele. G. Jerkič je dal napraviti za različne kraje celo več razglednic. Tako na pr. za Gorico kar 13, za Cerško 3, za sv. Lucijo 3, za Senožeče 2, za Črni vrh 2, za Opačjeselo 2 in za Sežano 4, nadalje po eno za Podkraj, Grad nad Mirnom (pri sv. stopnjicah), Renče, za Črniče, Plavje, Dolino, Idrijo ob Bači, Bačo, Slap ob Idriji, Solkan, Lokavec, Šmarje, Tomin, Ajšovce, Štanjel, Komen, Col, Ročinj, Boršt, Dutovlje in Šempas. Izdal je torej g. fotograf 50 različnih razglednic, katere prav toplo priporočamo. Razglednice bodo nabiralkam in nabiralcem slovenskih razglednic gotovo jako dobro došle, tem bolj, ker doslej tako lepih skoraj da nismo imeli.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 11. septembra. Cesar s cesarsko rodbino je bil včeraj v cesarski grobnici ter je dolgo molil ob rakvi cesarice. Cesar je bil jako potr. Današnjega rekvijema se je udeležil tudi ogrski ministrski predsednik.

Dunaj 11. septembra. Včeraj, 10. t. m. dopoldne je imela nemška katoliška narodna stranka svojo že naznanjeno konferenco, kateri je predsedoval posl. Kathrein. Predsednik se je v svojem nagovoru spominjal najprej po-

kojne cesarice, katere smrti obletnica je bila včeraj, in predlagal, naj položi klub na njen grob venec z napisom: V znak zveste udanosti nemška katoliška narodna stranka. Sprejeto. Potem je sledila daljša politična diskusija, ki se je ob 2. uri popoldne prekinila. Vsi udeleženci, katerih je bilo 28 in katerim se je pridružil tudi trgovinski minister baron Dipauli, so imeli potem skupen obed. Ob 6. uri zvečer se je seja nadaljevala ter se zaključila šele ob 9. uri. Predsedništvo je izdalo komuniké, v katerem povdarja, da so vneti vsi člani kluba za spravo med Čehi in Nemci, ter da smatrajo za nalogo stranke, da porabi ves svoj vpliv v to svrhu, da se sprava doseže čim preje. O sklepih se je pa je naložen vsem udeležencem molk.

Dunaj 11. septembra. O včerajšnji seji nemške katoliške narodne stranke se poroča, da se je izreklo mnogo poslancev proti Badenijevim jezikovnim naredbam, katere so nazivali ponesrečene. Te naredbe so po mnenju teh poslancev celo prekoračile moč eksekutive ter se morajo čim preje nadomestiti z drugimi, katere naj izda vlada po dogovoru s Čehi in z Nemci zakonitim putem. Poslanci so očitali vladi, da ni storila ničesar, da bi se doseglo kakoršnokoli sporazumljenje med nasprotnimi strankami in počitnice so prešle za vlado v popolnem brezdelju. Poslanci so pozivljali vlado, naj se loti nemudoma svoje naloge ter so obžalovali naraščanje nemškega radikalstva. Klub je naročil načelniku, naj sporoči vladi te izraze stranke, in zategadelj je bil posl. Kathrein že danes pri grofu Thunu, da mu je sporočil želje svoje stranke.

Dunaj 11. septembra. Ministrski predsednik grof Thun je imel danes dopoldne daljšo konferenco z ministrom Kaizlom. Popoldne pa so imeli posvetovanje pri Kaizlu baron Dipauli in Jędrzejowicz.

Dunaj 11. septembra. Predsednik nemške narodne stranke, dr. Kathrein, je bil danes sprejet pri cesarju v posebni avdijenci. Sodi se, da je dobil Kathrein isto nalogo, kakoršno je dobil baron Chlumecky, t. j. da doseže nekako spravo med Čehi in Nemci.

Dunaj 11. septembra. Predsednik parlamenta, dr. pl. Fuchs je dobil nalogo, da skliče načelnike vseh strank brez razločka na interparlamentarno sejo, ki se snide baje že v kratkem.

Dunaj 11. septembra. Štajerski namestnik baron Clary je bil poklican na Dunaj ter je došel danes semkaj.

Leibnitz (Štajersko) 11. septembra. Včeraj je prispel semkaj posl. Wolf. Sprejel ga je občinski svet, narod pa mu je prirejaj najburnejše ovacije. Ženstvo ga je z venci in cveticami skoraj zasulo. Wolf je z balkona nagovoril občinstvo, kateremu je rekel, da bodo njegovi somišljeniki vsekakor preprečili volitev delegacij, da je za Thunovo življenje nevarno, ako se prikaže še kdaj v parlamentu in da v Avstriji ne bo prej miru, da izginejo jezikovne naredbe ter da se uvede nemški državni jezik. V tem smislu se je na shodu sprejela resolucija.

Budimpešta 11. septembra. Tu so se pripetile velike demonstracije pred francoskim konzulatom. Množica je kričala: Živel Labori! Živel Demange! Živel Dreyfus!

Budimpešta 11. septembra. V industrialnih krogih se je začela velika akcija proti svetovni razstavi v Parizu. Listi zatrjujejo, da v sedanjih razmerah ni varno izlagati v Parizu. Tudi v Granu se agitira proti pariški razstavi.

Pariz 11. septembra. Listi ugibljejo, kakšne naj bi bile tiste „olajšalne okolnosti“, radi katerih je bil Dreyfus obsojen samo na 10 let ječe. Nekateri menijo, da se je sodišče prepričalo, da je bil Esterhazy glavni krivec, Dreyfus pa le njegov pomočnik.

Pariz 11. septembra. Dreyfus je sicer podpisal prošnjo za revizijo obsodbe, in Labori izdeljuje spomenico na vlado, a se menda ne izročita. Demange je izročil vse nadaljno zastopanje Laboriju.

Pariz 11. septembra. Včeraj se je pripetilo več demonstracij proti Dreyfusu in proti vojnemu sodišču. Policija je mnogo razgrajčev aretirala. — Dreyfus ne bo degradiran. Obiskala sta ga soproga in brat. Našla sta ga dosti mirnega. Posetil ga je tudi zagovornik Demange, ki pa je bil toli ginjen, da je plakal. Tudi Dreyfus se ni mogel vzdržati solz, ko je objel svojega zagovornika. Labori in Demange sta se odpeljala v Pariz. Danes vlada v Parizu mir.

Pariz 11. septembra. 15. oktobra t. l., t. j. na dan pete obletnice, ko je bil Dreyfus obsojen, se je nadejati, da bo obsojenec amnestiran. Dreyfus zapusti Francijo.

Pariz 11. septembra. Danes ali jutri prinese neki angleški list facsimile bordereaua.

Umri so v Ljubljani:

Dne 7. septembra: Alojzij Slamnjak, delavec sin, 15 mes., Karolinska zemlja št. 21, jetika.
Dne 8. septembra: Alojzij Strupi, delavec sin, 1 mes., na Prulah št. 6, črevesni katar.
Dne 9. septembra: Jožef Strehar, mesar in posestnik, 46 let, Tržaška cesta št. 12, sušica možgan. — Ernestina Schaschel, vladnega svetnika hči, 1 dan, Kongresni trg št. 8, mrtvoud. — Ivan Matko, lončar, 70 let, Kravja dolina št. 11, rak.

V deželni bolnici:

Dne 7. septembra: Franca Hribar, šivilja, 52 let, srčna hiba. — Marija Stražar, gostija, 79 let, srčna hiba.

Tržne cene v Ljubljani

dné 11. septembra 1899.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica htl.	9 20	Špeh povojen kgr.	70
Rž " "	7 —	Surovo maslo	95
Ječmen " "	6 50	Jajce, jedno	3
Oves " "	6 20	Mleko, liter	8
Ajda " "	8 50	Goveje meso, kgr.	64
Proso " "	9 50	Telečje	60
Koruza " "	6 60	Svinjsko	70
Krompir " "	2 50	Koštrun	36
Leča " "	10 —	Pišanec	45
Grah " "	10 —	Golob	22
Fizol " "	9 —	Seno 100 ko.	2 —
Maslo kgr.	1 —	Slama	1 60
Mast " "	70 —	Drva, trda, □ m.	6 50
Špeh frišen	60 —	Drva, mehka □ m.	4 60

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji barometrični tlak 736,0 mm.

Sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
9.	9. zvečer	732,8	17,3	sl. jug	jasno	13 mm
10.	7. zjutraj 2. popol.	731,8 729,3	14,6 21,2	sr. ssvzh. p.m. jvzh.	oblačno pol. oblac.	13 mm
"	9. zvečer	730,3	12,0	sr. szahod	nevihta	32,7 mm
11.	7. zjutraj 2. popol.	730,2 728,8	9,9 16,0	brezvetr. p.m. jzah.	skoro jas. del. jasno	32,7 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 18,7° in 15,9°, normale: 15,7° in 15,6°. — V soboto zvečer je nekoliko deževalo in grmelo; v nedeljo zjutraj je bila kratka, a popoldne dolgotrajna in močna nevihta.

Dunajska borza

dné 11. septembra 1899.

Skupni državni dolg v notah	100	gl. 05	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	"	9
Avstrijska zlata rentna	118	"	—
Avstrijska krona rentna 4%	100	"	30
Ogerska zlata rentna 4%	117	"	50
Ogerska krona rentna 4%	96	"	20
Avstro-ogerske bančne delnice	903	"	—
Kreditne delnice	372	"	75
London vista	120	"	57 1/2
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	"	90
20 mark	11	"	77
20 frankov	9	"	58
Italijanski bankovci	44	"	50
C. kr. cekini	5	"	60

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gl.

Krtače za pôde

iz čistih riževih korenin in bičja, dalje (1583-3)

krtače za obleke, za likanje

in podobne ponuja najceneje

Alojzij Pavlišta

v Mysperku, Češko.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osebni vlak v Jesenic. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osebni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osebni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 17 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzaja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osebni vlak z Dunaja, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzaja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novega mesta in Kočevja.** Osebni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 06 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Dva dijaka

se sprejmeta na stanovanje in popolno preskrbljevanje. (1630-2)
Naslov v upravnistvo „Slov. Naroda“.

Išče se prostor za trgovino

na deželi blizu Ljubljane. Isti se kupi ali v najem vzame.
Ponudbe sprejema upravnistvo „Slov. Naroda“.
(1654-1)

2 izurjeni šivilji za živote in 2 učenki

se takoj vsprejmo in dobé trajno nameščenje.
Maison Leopoldine Jean
Franc Jožefova cesta št. 5.

Mlad mož

samec, več slovensčine in nemščine, kakor tudi obrtnega knjigovodstva in korespondence, želi primerne službe. Isti razume tudi nekoliko poljedelstvo in živinorejo.
Cenjene ponudbe se prosi pod „Primerne“ poste restante Ljubljana do dne 15. t. m. (1598-3)

Njegova Svetost
Papež LEON XIII.
sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za pripravljene tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti
Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.
Naročbe s povzajem sprejema in odposilja točno (582-9)
G. PICCOLI, lekar
„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.
Tinktura za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gl. 1,26 av. vred., po 24 stekleničic za gl. 2,40, po 35 stekleničic za gl. 3,50, po 70 stekleničic za gl. 6,50. Poštni paket, ki ne tehta preko 5 kl. po 110 stekleničic za gl. 10,30.
Poštnino mora plačati naročitelj sam.

Dve šolarici

se vsprejmeta na stanovanje in hrano po jako nizki ceni. 1650-1
Kje? pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Lepa meblirana soba

z oknom na Vodnikov trg in s posebnim vhodom, se odda takoj v študentovskih ulicah št. 2, v II. nadstropju. Več se izve istotam. (1653-1)

Marija Sever

učiteljica klavirja
stanuje (1615-3)
na Jurčičevem trgu št. 3
in se jo dobi doma vsak dan od 11.—12. ure dopoldne in od 2.—3. ure popoldne.

Priporočava (21-207)
Kulmbaško sladno pivo
pastêrizovano v steklenicah
znano po svojih izvrstnih učinkih.
Kavčió & Lilleg
v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Ivan Kordik
Ljubljana
Prešernove ulice št. 10—14
priporoča svojo veliko zalogo igrač
drobnih, jedilnih in kuhinjskih potrebščin:
Noži in villice z roženim, koščnim ali trdnim (599-52) lesenim ročajem:
12 parov navadnih od . . . gl. 1,80 do gl. 3,50
12 „ fin. boljše vrste od „ 4— „ 8—
Jedilno orodje iz alpeke (trajno bela kovina).
12 kom. žlic navadnih težkih gl. 4,40 do 5,50
12 „ za kavo . . . „ 2,20 „ 2,60
12 „ nožev ali vilic . . . „ 6—
Svečniki iz alpeke
par 21 cm visokih gl. 2,—
„ 23 „ „ 2,30,
„ 26 1/2 „ „ 2,60.

Franjo Čebulj
c. kr. davčni pristav
Poldika Čebulj rojena Mali
poročena. (1651)
Radovljica, dné 10. septembra 1899.

Cesarja Franca Jožefa I. mestna višja dekliška šola v Ljubljani. Gosposke ulice št. 8.

Šolsko leto 1899/1900 se prične dne 19. septembra t. l. Vpisovanje bode 15., 16. in 17. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure v ravnateljstvu pisarni.

Deklice, katere želé vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, morajo se v spremstvu starišev ali njih namestnikov osebno oglasiti ter se izkazati s spričevali o svojem do sedanjem šolanju, za vzprejem v I. letnik pa posebej s spričevalom 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta. Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vzprejemni izpit. Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gl. prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 2 gl. vzprejemnine. Šolnina znaša 10 gl. na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovensčina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje, — **prostovoljni pa:** lepopisje, laščina, telovadba, petje, stenografija. Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

Natančnejša poročila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1899. (1577-2)

Ravnateljstvo cesarja Franca Jožefa I. mestne višje dekliške šole.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Nollj.

St. 1112. Razpisani (1629-2)

sta pri mestni občini Kranj službi nadredarja z letno plačo 400 gl. in redarja z letno plačo 300 gl., obe službi s prostim stanovanjem in uniformo. Prosilci, zmožni slovenskega in nemškega jezika, naj vložijo lastnoročno pisane prošnje z dokazili sposobnosti

do 20. septembra t. l.

pri občinskem predstojništvu. Došluženi vojaki, žandarmi in oni, ki so nekoliko izvežbani v občinskem poslovanju imajo prednost.

Občinsko predstojništvo v Kranju

dne 7. septembra 1899.

Glasbena Matica.

Nazn anilo o pričetku šolskega leta 1899/1900 Redno vpisovanje učencev

v glasbeno šolo za predmete: klavir, vijolina, čelo, glasbena teorija, splošno petje, harmonija, kontrapunkt, solopetje in zborovo petje vrši se v dneh

16. 17. in 18. septembra

v vodstveni sobi društvene hiše (Vegove ulice, I. nadstropje) pri šolskem vodji Glasbene Matice g. prof. Fran Gerbiću.

Čas rednega vpisovanja je:

v soboto, dne 16. septembra dopoldne od 10.—12. in popoldne od 4.—6. ure, v nedeljo, dne 17. septembra dopoldne od 11.—12. ure in

v ponedeljek, dne 18. septembra dopoldne od 10.—12. in popoldne od 4.—6. ure. Vpisovanje v šolski moški zbor (dijaški zbor) vrši se v ponedeljek, dne 18. septembra popoldne od 5. ure naprej v pevski dvorani, v II. nadstropju pri koncertnem vodji, g. M. Hubadu.

V torek, dne 19. septembra popoldne ob 5. uri pridejo naj vsi učenci v pevsko dvorano v II. nadstropju, da se jim ondi naznani čas pouka, razdelitev ur in oddelkov.

V sredo, dne 20. septembra prične se redni pouk v vseh predmetih glasbene šole.

V Ljubljani, dne 8. septembra 1899.

(1642-2) Društveni odbor.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.